

Plenarhandling

B9-0538/2022

22.11.2022

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av ett uttalande av kommissionen

i enlighet med artikel 132.2 i arbetsordningen

om människorättssituationen i samband med fotbolls-VM i Qatar
(2022/2948(RSP))

**Katalin Cseh, Abir Al-Sahlani, Barry Andrews, Nicola Beer,
Izaskun Bilbao Barandica, Dita Charanzová, Asger Christensen,
Claudia Gamon, Vlad Gheorghe, Klemen Grošelj, Svenja Hahn,
Pierre Karleskind, Karin Karlsbro, Billy Kelleher, Moritz Körner,
Nathalie Loiseau, Javier Nart, Jan-Christoph Oetjen, Max Orville,
Dragoș Pîslaru, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos,
Michal Šimečka, Nicolae Ștefănuță, Ramona Strugariu**
för Renew-gruppen

Europaparlamentets resolution om människorättssituationen i samband med fotbolls-VM i Qatar (2022/2948(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner, särskilt resolutionen av den 21 november 2013 om Qatar: situationen för gästarbetare¹ och sin resolution av den 11 juni 2015 om den senaste tidens avslöjanden om fall av korruption på hög nivå i Fifa²,
- med beaktande av FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter från 2011,
- med beaktande av förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 (COM(2022)71),
- med beaktande av den människorättspolitik som förs av Internationella fotbollsförbundet (Fédération Internationale de Football Association – Fifa), som offentliggjordes i maj 2017,
- med beaktande av artikel 285 i Qatars strafflag och dess lag nr 17/2002 om skydd av samhället,
- med beaktande av undersökningsrapporterna från tidningen Guardian och Human Rights Watch och andra icke-statliga organisationer,
- med beaktande av artikel 132.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Fifa tilldelade Qatar värdskapet för fotbolls-VM 2022 i december 2010.
 - B. Qatar har världens högsta bruttonationalprodukt per capita på grund av att landet äger världens tredje största naturgasreserver. 13 % av EU:s gasimport 2022 kom från Qatar under perioden januari–september 2022.
 - C. Den överväldigande majoriteten av Qatars arbetskraft består av migrerande arbetstagare. Internationella fackliga samorganisationen (IFS) lämnade 2014 in ett klagomål mot Qatar till Internationella arbetsorganisationen (ILO) om landets bristande efterlevnad av konventionen angående tvångs- eller obligatoriskt arbete från 1930 och konventionen om yrkesinspektion från 1947.
 - D. Sponsorsystemet (Kafala-systemet) som användes i Qatar fram till december 2016 som en rättslig ram för att definiera förhållandet mellan migrerande arbetstagare och deras arbetsgivare satte stränga gränser för arbetstagarnas rättigheter och rörlighet och

¹ EUT C 436, 24.11.2016, s. 42.

² EUT C 407, 4.11.2016, s. 81.

fördömdes av grupper för arbetstagares rättigheter som en form av tvångsarbete. I oberoende utredningar har man vid flera tillfällen funnit bevis för dålig behandling av arbetstagare, däribland omänskliga och osäkra arbetsförhållanden. Enligt tidningen Guardian har omkring 6 500 migrerande arbetstagare dött sedan 2010, varav många av arbetsrelaterade orsaker på grund av extrema arbetsvillkor. Oberoende av dödsorsakerna är andelen unga arbetstagare som har dött betydligt högre än de genomsnittliga dödstalen för deras åldersgrupp.

- E. Qatar har blivit det första landet i Gulfstaternas samarbetsråd (GCC) att ha öppnat en permanent ILO-byrå. Qatar har undertecknat ett antal partnerskap med ILO, FN-organisationer och EU-medlemsstater, såsom ett samförståndsavtal med Sverige i januari 2020 och med Frankrike i mars 2022, för att förbättra arbetstagarnas rättigheter. ILO har konstaterat påtagliga framsteg under de senaste fem åren fram till fotbolls-VM 2022.
- F. Enligt tjänstemän vid Förenta staternas justitieministerium och schweiziska åklagare som inledde en brottsutredning för korruptionsanklagelser, kan Fifa-tjänstemän ha mutats med avseende på att köpa deras röster för tilldelningen av värdskapet för världsmästerskapen i Ryssland och Qatar. Två medlemmar av Fifas styrelse på 24 personer avstängdes tillfälligt av Fifa i oktober 2010. Saudiarabien har tillkännagivit sitt anbud att stå värd för VM 2030.
- G. Qatar har genomfört positiva men begränsade åtgärder för att förbättra skyddet av migranters rättigheter genom att inrätta en ersättningsfond för anhöriga till offer för olyckor på arbetsplatsen. Denna fond är inte retroaktiv och ger en mycket snäv definition av arbetsolyckor. Human Rights Watch har i sina rapporter betonat att många naturliga dödsfall är arbetsrelaterade dödsfall som inte utretts ordentligt.
- H. Till följd av internationella påtryckningar har Qatar antagit lagstiftning för att förhindra arbete på byggarbetsplatser från den 1 juni till den 15 september kl. 10.00–15.30, med en rapporterad minskning med 70 % av antalet arbetstagare som lagts in på sjukhus för värmeslag sedan dess.
- I. I Qatars strafflag fastställs fängelsestraff på upp till sju år för sexuella relationer utanför äktenskapet, inbegripet samkönade relationer. Det vagt formulerade brottet mot den allmänna moralen möjliggör ett tillfälligt frihetsberövande i upp till sex månader på grundval av lag 17/2002 om skydd av samhället. Qatars ambassadör för fotbolls-VM och före detta fotbollsspelare Khalid Salman uttalade homofobiska åsikter mot hbtqi-personer i en intervju i tysk tv den 8 november 2022. 69 länder, däribland Qatar, kriminaliserar fortfarande homosexualitet. Hbtqi-personer är rädda för att uttrycka sina åsikter offentligt i regionen. Den qatariska tidningen Doha News censurerades i slutet av 2016 efter att ha offentliggjort en debattartikel från en homosexuell medborgare i Qatar som kritiserade ett klimat av rädsla. Hbtqi-personer greps så sent som i september 2022 av qatariska myndigheter enbart på grund av sin sexuella identitet och frigavs på villkor att de genomgår en så kallad omvändelseterapi, vilket har dokumenterats av Human Rights Watch.

- J. Qatar röstade emot förnyelsen av mandatet för FN:s oberoende expert om skydd mot våld och diskriminering på grundval av sexuell läggning och könsidentitet i FN:s råd för mänskliga rättigheter 2022 tillsammans med 17 andra länder.
- K. Sju fotbollsförbund, däribland i EU, har beslutat att deras spelare kan bära en regnbågsfärgad OneLove-bindel. Fifa beslutade dock att hota spelarna med gult kort om de spred ett sådant budskap under fotbolls-VM.
- L. År 2016 anslöt sig Fifa till FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, vilka tvingar Fifa att avhålla sig från inblandning i mänskliga rättigheter och att avhjälpa de negativa effekterna av sin verksamhet på människorättsområdet.
- M. Qatariska kvinnor står fortfarande under makens eller manliga släktingars förmyndarskap.
1. Europaparlamentet fördömer de systematiska kränkningar av migrerande arbetstagares grundläggande rättigheter från de qatariska myndigheternas sida samt av de företag som ansvarade för byggnadsarbetet inför VM i Qatar 2022.
 2. Europaparlamentet beklagar bristen på transparens i förbindelse med tilldelningen av fotbolls-VM till Qatar 2010. Parlamentet fördömer den uppenbara avsaknaden av en ansvarsfull riskbedömning från Fifas sida vid bedömningen av Qatars lämplighet att stå värd för ett större internationellt idrottsevenemang. Parlamentet understryker att andra sådana evenemang också har präglats av bristande transparens och respekt för människorättsnormer, särskilt de olympiska vinterspelen 2014 i Sotchi i Ryssland. Parlamentet påminner om sin långvariga uppfattning att korruptionen inom Fifa är ohejdad, systemomfattande och djupt rotad, och fortsätter att tro att organisationen allvarligt har skadat den globala fotbollens image och integritet.
 3. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att regelbundet informera parlamentet om Qatars sociala reformer, med särskild uppmärksamhet på det konkreta genomförandet av dess lagstiftning, däribland av europeiska företag i Qatar. Parlamentet beklagar djupt att många företag, däribland europeiska företag, har underlåtit att leva upp till sina skyldigheter i fråga om ansvarsfullt företagande. Parlamentet upprepar sin uppmaning till Qatar att ratificera FN:s internationella konvention om skydd för alla migrerande arbetare och deras familjemedlemmar.
 4. Europaparlamentet betonar att offer för kränkningar av de mänskliga rättigheterna har rättsliga vägar att söka rättvisa och ställa EU-baserade företag till svars enligt befintliga lagar om tillbörlig aktsamhet i vissa medlemsstater. Parlamentet välkomnar det pågående arbetet på EU-nivå med direktivet om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet, som ytterligare kommer att utöka sådana rättsliga vägar. Parlamentet anser att de berörda företagen har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU av den 22 oktober 2014 om ändring av direktiv 2013/34/EU vad gäller vissa stora företags och koncerners tillhandahållande av icke-finansiell information och upplysningar om mångfaldspolicy³ och de

³ EUT L 330, 15.11.2014, s. 1.

skyldigheter som följer av internationellt erkända konventioner om mänskliga rättigheter.

5. Europaparlamentet uppmanar bestämt Qatar, världens rikaste land per capita, att bevilja retroaktiv ersättning till familjerna till de tusentals offer som har dött på arbetsplatsen eller på grund av förhållandena där. Parlamentet uppmanar bestämt Qatar att i samordning med internationella organisationer såsom ILO och IFS göra en grundlig översyn av sina standarder för insamling av uppgifter och utredning, i syfte att öka transparensen och ansvarsskyldigheten vid arbetsrelaterade skador och dödsfall.
6. Europaparlamentet gläder sig över att Qatar har avskaffat Kafala-systemet, som innebar att utländska arbetstagares visum och arbetsvillkor uteslutande låg i händerna på qatariska medborgare, vilket berövade dem grundläggande rättigheter såsom rätten att sluta arbeta eller att lämna landet. Parlamentet framhåller att många övergrepp fortfarande förekommer trots att systemet officiellt har avskaffats.
7. Europaparlamentet välkomnar inrättandet av arbetstagarorganisationer inom företagen. Parlamentet uppmanar dock Qatar att tillåta nationella fackföreningar i linje med internationella standarder. Parlamentet uppmanar bestämt Qatar att bevilja hushållsanställda minst en ledig dag i veckan.
8. Europaparlamentet välkomnar Qatars nya lagstiftning i fråga om värme på byggarbetsplatser. Parlamentet uppmanar alla GCC-länder att anta liknande lagstiftning och att genomföra den fullt ut. Parlamentet uppmanar Qatar att gå vidare med djupare reformer för att fortsätta att leda GCC-länderna på området för sociala reformer.
9. Europaparlamentet fördömer i starkast möjliga ordalag de uttalanden som gjorts av Qatars ambassadör för fotbolls-VM och före detta fotbollsspelare Khalid Salman. Parlamentet noterar och välkomnar de officiella uttalandena från Qatars politiska ledarskap om att ”alla är välkomna” att närvara, inbegripet hbtqi-personer. Parlamentet uppmanar Qatar att säkerställa respekten för de mänskliga rättigheterna för alla som deltar i fotbolls-VM 2022, men även för de mänskliga rättigheterna i det egna lokalsamhället under och efter idrottsevenemangen. Parlamentet uppmanar med kraft de qatariska myndigheterna att sluta trakassera och hota hbtqi-personer och förbjuda all användning av så kallad omvändelsesterapi. Parlamentet understryker att det faktum att Qatar är relativt mer öppet än sina regionala grannar inte ursäktar sådana kränkningar.
10. Europaparlamentet erkänner att stora idrottsevenemang kan skapa en känsla av gemenskap och tillhörighet, där samspelet mellan kulturer och identiteter skapar utrymme för enighet. Parlamentet anser dock att ingen persons rätt till trosfrihet i någon kultur kan användas för att rättfärdiga diskriminering eller misshandel av andra.
11. Europaparlamentet uppmanar bestämt Fifa att respektera sin egen stadga och sina skyldigheter enligt FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter och att sluta blanda sig i fotbollsförbundens beslutsfattande när det gäller människorättsfrågor.
12. Europaparlamentet noterar den globala trenden mot avkriminalisering av frivilliga samkönade relationer. Parlamentet uppmanar Qatar att upphäva artikel 285 i sin strafflag och alla andra relaterade lagar. Parlamentet fördömer de godtyckliga

gripandena och misshandeln av hbtqi-personer. Parlamentet fördömer i starkast möjliga ordalag de rapporterade fallen av sexuella övergrepp i häkte.

13. Europaparlamentet uppmanar med kraft Qatar att avskaffa förmyndarskapet för kvinnor som är ett fundamentalt skevt system som skadar landets utveckling. Parlamentet uppmanar Qatar att leda regionen i samband med de demonstrationer för kvinnors rättigheter som har ägt rum i Iran sedan mordet på 21-åriga Mahsa Amini och förtrycket av kvinnorättsförsvarare i Saudiarabien och Förenade Arabemiraten.
14. Europaparlamentet noterar och välkomnar Qatars djupa oro efter Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Parlamentet välkomnar Qatars viktiga beslut att rösta för alla relevanta FN-resolutioner i frågan, i motsats till flera GCC-medlemmar.
15. Europaparlamentet noterar att Qatar nyligen tagit avstånd från islamistiska rörelser såsom Muslimska brödraskapet efter al-Ula-avtalen från 2021. Parlamentet understryker dock de förödande effekterna av dess fortsatta finansiering av Muslimska brödraskapet i världen för främjandet av progressiva och demokratiska värden. Parlamentet uppmanar alla medieföretag i regionen att följa högre mediestandarder och främja en stark, fri och oberoende mediemiljö.
16. Europaparlamentet uppmanar talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, EU:s medlemsstater samt till Qatars regering och rådgivande församling, känd som Shura-rådet